

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

D I R E C T O R : C I R U E C O N O M U

Licențiat în drept din Paris, Procuror-General la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

A B O N A M E N T U L

Pe an, în România 40 lei
 6 luni 20 „
 3 luni 10 „
 Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
 sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

Redacția & Administrația
 București, CALEA RAHOVEI—5

Lângă Palatul Justiției

T E L E F O N № 16/98

S U M A R

Brevetele de invenție. — § I. Invențiunile din punctul de vedere al economiei politice de d. Gr. V. Maniu ;

JURISPRUDENȚĂ :

Înalta Curte de Casație și Justiție, s. I: *Societ. Cred. Fanc. Urban București cu Filip Vestfried ;*
 Idem, s. II: *Șandor Ianoș cu N. Basilescu ;*
 Judecătoria Ocolului T.-Măgurele: *Cleopatra Gheranin cu A. Stănuțescu s. a. ;*
 Judecătoria Ocolului II Caracal: *C. N. Lefache cu Truță Ciocănescu s. a. ;*
 Bibliografie.

BREVETELE DE INVENȚIUNE

§ 1. — INVENȚIUNILE DIN PUNCTUL DE VEDERE AL ECONOMIEI POLITICE

Vom urma, într-o serie de articole a studia brevele de invenție, atât din punctul de vedere al legiului noastre de la 13 Ianuarie 1906 și al celorlalte legiuri străine, cât și din punctul de vedere al lucrărilor cu caracter internațional, ca între altele, aceia a Congresului de la 1900 al Asociațiunii internaționale pentru protecțiunea proprietății industriale, ținut la Paris.

Cestiunile ce vom examina de și noi, au pentru țara noastră o mare importanță, căci în afară de industria agricolă și de cea extractivă, care încă cu prea puțin a contribuit la dezvoltarea industriei proprii zise, cum altă dată am mai atras atențiunea ¹⁾, este netăgăduit că alături de cele două dintei, și industria manufacturată a ajuns totuși de cât-va timp, la o dezvoltare progresivă.

De sigur că și noi, mai mult poate ca alte popoare pentru cară tranzițiunea nu a fost atât de bruscă, nu am trecut fără un mare zbucium de la o stare la alta, zbucium ce a nimicit vechia și tradiționala noastră gospodărie, înlocuind-o cu cea ce vedem astăzi.

Mulțumită concurenței și a neconținentei propă-

șiri industriale, patrimoniul omenesc s'a înăvuiț și el considerabil prin munca pentru cucerire și de înrobire a naturii. Pe când în vechime, cu greutate ce păreau neînvins, Fenicianul răusește a-și procura din adâncurile mării scoica prețioasă cu care pface în purpură lâna mantiiilor regale, industria modernă află mijlocul ca din rămășițele murdare ale huiilei, să scoată colorii tot așa de strălucite ca purpura Tirului, sau parfumuri subtile ca a florilor naturale. Pe când același întreprinzător neam al Fenicie, străbate până la Casiteretele din sud-vestul Britaniei, unde au descoperit cositorul cel rar din antichitate, astăzi din argilul care formează noroiul stradelor noastre, se extrage metalul scânteiș, ușor și rezistent, care are atâtea aplicațiuni în industria modernă, numit aluminiu. Dar, după cum observă în această privință Gide, lista e relativ îngustă pentru lucrurile ce utilizăm, față de cea imensă ce nu întrebuițăm. Din 140000 spețe cunoscute în remnul vegetal cultura întrebuițază doar 300 ; din soiurile sute de mii ce numără remnul animal, abia din 200 știm a trage un profit, iar în corpurile anorganice balanța nu e mai favorabilă în folosul nostru.

De aceia cu drept cuvânt autorul citat încheie că dacă știința omenească ar fi mai întinsă, n'ar exista firicel de iarbă, grăunte de nisip din care să nu fim știut a inventa o utilitate oare-care ²⁾.

Distinsul economist, recunoaște ast-fel că omul nu va ajunge nici odată a-și satisface toate trebuințele ; că, în această privință invențiunile mecanice nu vor asigura omului nici averi, nici odihnă într'atât ca să îi poată țihni, ci din contră, ele vor ațâța noui pofte, vor clătina ca și omenirea de veșnic, temeiurile muncii și ale schimbului, dezagregând neconținut o parte a muncii manuale ajunsă inutilă prin perfecțiunea utilagiului ³⁾.

Totuși mai optimist, Ch. Gide crede că invențiunile, cară au adus atâtea preschimbări vieții economice și chiar vieții sociale, alcătuiesc în definitiv numai o criză trecătoare a epocii noastre, criză care nu e destinată nici a se perpetua nici măcar a se reînoui.

²⁾ Ch. Gide. Principes d'écon. pol. pg. 110 care citează pe De Candolle, Origines des plantes cultivées, pg. 366.

³⁾ Comp. Proudhon, Contradictions écon., capitolul relativ la mașini.

¹⁾ Gr. V. Maniu, «Câte-va cuvinte asupra emancipării noastre economice», Dreptul No 44/90, pag. 356.

Va urma, o epocă statică, de așezare. Mașinele cu aburi au dat epocii noastre de tranziție, mai tot zbuciumul social pe care l-au putut da.

Se vor găsi poate alte mașini mai perfecte? Incontestabil, dar invențiunea lor, nu va aduce omenirei turburarea pe care a născut-o, în societățile noastre moderne, înlocuirea prin mașinele cu aburi, a mazălitorilor războaie de țesut.

Tot ast-fel prevede acest economist o eră statică și în ce privește celelalte transformări îndeplinite definitiv, după d-sa, cum ar fi de pildă în civilizațiunea noastră rețelele telegrafelor sau ale căilor ferate. În urmă s'a mai putut inventa telefonul sau automobilele cu aplicațiuni de o cam dată mai restrânse, sau și ori-ce altă invențiune viitoare cât de perfectă să fie spre a înlocui cu avantajii telegrafia sau drumul de fier, cum ar fi realizarea practică a cărmei baloanelor, ea nu va putea aduce, când sar realiza, o sguduitură așa de grozavă precum a adus-o în industria transporturilor, suprimarea căruței de poștă și înlocuirea ei cu drumurile de fier.

Tot asemenea, după această părere, speța umană va intra în noua eră ce o așteaptă curând, cazată în tot ce a rămas necoprins pe scoarța pământului, fără să mai existe ca acum terenuri nesălășuite, așa că revoluțiunea economică provocată prin concurența țărilor noi pe piețele de desfacere se va desăvârși odată cu această nouă eră. Totul pare a dovedi, conchide Ch. Gide, cu transformarea economică și mecanică ce a muncit generațiunile vechiului al XIX-lea a ajuns la apogeul său, așa că urmașii noștri nu vor mai suferi înfricoșarea marilor frământări din vremurile noastre, ci o viață mult mai lină ⁴⁾.

Mărturisim că suntem mai sceptici față de această ughiurlie prevestire a învățatului profesor care ilustrează facultatea de drept de la Montpellier.

Ceia ce este necontestat, e că de o cam dată epoca noastră este a industrializmului și în comparațiune cu trecutul, ea lucește alt-fel deosebit prin marile invențiuni cari au înrăurit nu numai asupra activității sale materiale, ci și asupra întregii sale vieți de evoluțiune istorică.

Prin înmulțirea, frecuența și înțelegerea mijloacelor de transport, energia intensivă a societății moderne s'a revărsat până în unghierile cele mai îndepărtate sustrase până aci influenței raselor cotropitoare, în înțelesul economic al cuvântului.

Dar, cu cât crește civilizațiunea unui neam, cu atât cresc nevoințele și se nasc trebuințe noi.

Rasele agricole în sensul patriarhal al cuvântului, se mulțumesc cu puțin, iar sacrificiile pentru a-și procura acest puțin, le costă mai nimic.

Această sărăcie de trebuințe rău înțeleasă constituie o adevărată primejdie care amenință rasele ce nu se ridică peste râvna de a-și asigura o mișlească viață de azi pe mâine; domnia acestor neamuri poate fi în ceruri, ea nu este pământască.

Rasele cari nu-și întind trebuințele lor peste hotarul îngust de a se satura cu un blid de orez și a se adăposti sub frunzele unui curmal, sunt predestinate după cum ne spune economia poli-

tică, nu a se transforma, ci mai lesne a pieri spre a face loc raselor energice și exigente. Cele indolente dispar, căci 'și-au ascuns talanții, ca avarul din parabolă.

Trebuințele neapărat că nasc la început, în clasa elitei privilegiate.

Ori-ce trebuință nouă, e rezultatul unei idei noi adică, a unei invențiuni sau a unei descoperiri.

E neadevărat proverbul că trebuința ar fi muma invențiunilor, când inversul e adevărat.

Nu am trebuință să fumez, să beau alcooluri; aceste trebuințe nu au putut naște de cât din clipa când s'a cunoscut tutunul, s'a inventat po-vernele.

De sigur că și nevoile omeneshi atât de categorice și de arzătoare, vin să ațâțe, să preschimbe sau să nimicească voința individuală după temperamentul și împrejurările în cari fie-care ne găsim. Foamea, frigul, frica îmboldesc pe omul dezarmat în potriua lor, să caute *un ce* a se apăra de răul lor, dar de fapt, numai dacă a găsit acel ceva de apărare, îi s'a fixat dorința asupra acelui lucru hotărât, care îi crează trebuința de a-l avea.

Tarde zice în această privință, în aceeași ordine de idei, că prima cauză a ori și ce dorinți economice, e invențiunea.

Chiar dacă setea 'mi dă dorința a sorbi o apă străvezie, dorința mea ca în acest scop să o beau din pahar iar nu cu pumnul de la izvor, e rezultatul invențiunei paharului, nu al dorinței sau al setei ⁵⁾.

Omul fiind o ființă socială, se înțelege apoi ca el să aibă însușirea d'a fi *imitativ*.

Iar imitațiunea, propagă trebuința.

Progresul industriei face ca omenirea să producă mai mult și mai eficient; cu cât crește progresul industrial, crește și numărul imitatorilor, nu în înțelesul urât al cuvântului, ci numai în acela de emulațiune a produce un acelaș lucru mai mult și mai eficient.

Lucrul care odinioară era un produs de lux rezervat câtor-va bogătași, pătrunde ast-fel prin cantitate și estinătate până și în straturile cele mai sărăcicioase și se preface cu timpul, în obiect util pentru toată lumea.

Dar omul mai are și o altă însușire, mai năuntrică față de aceia a imitațiunei, a fi și o ființă *de năravuri*. Din ceea ce a intrat ca deprindere în noi, cu greu ne mai desbărăm, ea devine o a doua natură.

Deprinderea, în viața morală, leagă ființa de societate. Din nenumăratele tradițiuni, se formează acel fond comun de solidaritate, care întemeiază pe o bază neperitoare o credință, o patrie, o familie. Nenorocite neamurile cari copilărește au despletit legăturile acestea, singurile cari dau cumpănă trebuincioasă mersului social.

Tot ast-fel, în viața materială, deprinderea înrădăcinată se înțeștează cu firea omului și devine o condițiune primordială a progresului.

Dacă deschidem analelele trecutului, vedem că atâtea lucruri astă-zî necesare, erau simple obiecte de lux ce abia și le putea plăti o clasă înstărită. Albiturile de primineală, încălțăminte, hrana sub-

⁴⁾ Ch. Gide, op. cit., pg. 146 Cons. și Jules Domergue, La Révolution économique.

⁵⁾ Tarde, Logique sociale *apud* Ch. Gide, op. cit., pg. 45 și nota 1.

stanțială cu carne și pâine, nu erau de cât obiecte de lux neintrate în obiceiurile zilnice ale roturiei, ca mai în urmă tutunul, ceaiul, cafeaua.

Un rege al Franței era foarte bogat, fiindcă avea două cămăși de primineală!

Din acest punct de vedere, cât de absurde ni se par legile somptuare, cari nici din punctul de vedere fiscal nu se pot scuza, căci sau nu aduc de cât un depreciable venit statului cât timp obiectul impus rămâne un ce de lux rezervat micului număr al protipendadei, sau, când obiectul încetează a fi un obiect de lux, ci o trebuință a maselor, devine o piedică serioasă a bunului trai prin excesivitatea impozitului ⁶⁾.

Dar pe lângă cele două elemente, unul de caracter social imitațiunea, altul de caracter mai individual deprinderea, un al treilea element *ereditatea* având ca scop păstrarea speței, intervine la rândul ei, pentru ca aceia ce nu este de cât o deprindere individuală, să se consolideze într-o deprindere organică, permanentă.

Ast-fel de la invențiune la imitațiune și de aci la deprindere până la ereditate, trebuințele noastre cresc treptat devenind mai imperative, cu cât se mărește bunul trai și progresul social ⁷⁾.

O întreagă școală economică diametral opusă, se ridică contra acestor premise.

Scopul omenirii, zic partizanii ei, nu este a îngrămădi comori, ci a-și instruna trebuințele, iar moralistii ca stoicienii din antichitate, pseudo-creștinii timpurilor noastre ca Tolstoi sau Huysmans, ridică glasul lor spre a ne opri de la povârniș într-o generoasă pornire, cum ne spune Gide, pentru binele individului și ocrotirea păcei sociale.

Dacă neîncetat se scormonesc nevoile, se ațăță alte trebuințe în clasele stăpânite; cu acele înbolduri se sădește în inimele lor invidia, desnădăjduirea și spiritul de revoltă.

Ch. Gide, care de sigur ca este cel mai înaintat promotor al nouilor idei în economia politică și de aceia ne place cu preferință a-l cita și urma, combate acest contra-curent căruia îi recunoaște cum arătarăm mai sus, o pornire generoasă, dar nefirească. Promotorii acestui al doilea curent, presupun greșit că dacă un popor are mai puține nevoi, are un prisos de timp a-l sacrifica speculațiilor desinteresate ale spiritului și vieții interioare.

Experiența tuturilor popoarelor ne învață din contra: cu cât au avut mai puține nevoi, cu atât ele sunt mai înclinate instinctelor grosolane. Nu trebuie dar să năzuim la sugrumarea nevoilor înbolditoare ale propășirii, ci să căutăm a le canaliza, înlocuind pe cele josnice sau brutale, cum ar fi beția, cu altele de ordin superior.

Aceasta este ceia ce se numește în sociologie, legea substituției ⁸⁾.

Așa să urmează în celelalte părți din occident, unde se inculcă maselor populare, prin substituirea de trebuințe, de pildă în locul plăcerii de a risipi la cârciumă și ultima lăscă, străduința a

contribui la un fond de economie, de rezistență sau de propagandă ⁹⁾.

Dar chiar din punctul de vedere moral, o trebuință nouă constituie un legământ solidar mai mare între oameni. Omul care s'a lepădat de trebuințe, ca puznicul, călugărul, își prisosește singur trebuințelor sale; la dânsul simțul conservării de sine, să desvoltă cu atrofierea celui altruistic.

Dacă în clasele laborioase nu s'ar fi născut trebuințe și dorințe cari să le frământă, ele ar fi rămas veșnic în servitute, închee Ch. Gide în lucrarea citată atât de des.

De aceia și la noi, nu dorința spre mai bine a claselor nevoiaș trebuie să ne întristeze; ele sunt un semn de vitalitatea neamului nostru. Dar ceia ce ar trebui să ne preocupe, e că mare parte din câștigurile fructificate ale capitalurilor produse, fie prin desvoltarea noastră agricolă, fie prin cea petroliferă, cari ambele formează azi un mare izvor de venituri, se consumă zadarnic, nu acolo unde au fost produse.

Și în această privință credem că Statul nostru ar avea un rol directiv mai covârșitor, pe lângă împrejurarea că el, cunoscând mai bine valoarea zăcămintelor sale petrolifere, va putea să 'și formeze, fie exploatând în regie, fie concesionând această exploatare, un domeniu petrolifer propriu, care să subvină necesităților sale de progres ușurând pe contribuabili, și să înlocuiască cu succes din punctul de vedere fiscal, vitrega despădure a proprietăților secularizate în folosul său ¹⁰⁾.

Căci noi poate greșim, dar credem că în căutarea mijloacelor financiare cari au ca principal scop mărirea veniturilor budgetare, monopol, administrațiune domeniială, impozite, tarife, nu e îndepărtat viitorul când li se vor da și o direcțiune morală în scopul creșterii unei populațiuni sănătoase, a bunului ei trai, a progresului general ce măsura fiscală ordonată poate să producă, deosebit de câștigul venal și brut pe care îl procură.

În această privință suntem de o cam dată de parte, de acest rol al Statului. Iar în ce privește pe particulari, trebuințele noastre s'au mărit, e adevărat, dar la plaga absenteismului s'a adăugat trebuința nechibzuită a ne procura luxul și satisfacțiunile noastre materiale, toate din străinătate.

Clasa de jos din contra, a rămas înapoiată în năzuința ei spre bine și trebuie să recunoaștem că la noi, nu brațele lipsesc atât, spre o îndrumare mai cu rost la industrialism, ci ne găsim într-o stare de lucruri rea ce toți trebuie să ne silim cu trageră de inimă a o schimba, pentru binele general.

Populațiunea noastră, pornită spre agricultură, a fost înfrântă de condițiunile economice în care a aruncat-o nechibzuința legislativă.

Codul francez care socotește starea de diviziune ca o sămânță de zizanie, care prin restrângerea dreptului de a testa și a spiritului său salbatic egalitar a fărâmițat și pulverizat mica proprietate, introdus la noi, leagă pe cel ce nu vrea să stea la țară ca să-și cultive pârțica sa de țară

⁶⁾ Comp. Proudhon, op. cit. *passim*.

⁷⁾ Ch. Gide, l. I.

⁸⁾ Comp. Jules Payot, Educațiunea voinței, tr. rom. a d-lui N. Pandelea.

⁹⁾ Ch. Gide, l. c.; P. Leroy-Beaulieu, în tratatul său citat de Gide, pag. 47, nota 1.

¹⁰⁾ P. Leroy-Beaulieu, *Traité de la science des finance* I, pag. 46.

rină, de acest peticel de pământ. Cu mari sacrificii cari întrec valoarea fâșiei în litigiu, cu cheltuieli și risipă de timp, să încinge vrajba neertătoare pentru acea jumătate de pogon iar nenorociții, speculați și târăgăniți, își incurcă amarul vieții în itele procedurale, de la judecătoria până la casație, adică până ce îndârjirea unită cu dreptatea legală rămâne biruitoare, fără ca mai la urmă vorbind, să existe nici câștigător, nici câștigat, dacă punem la cumpănă greutatea biruinței.

În acest timp câte nevoi, câtă desnadejde și sărăcie, câtă suferință reală pentru aceea a șai-sprezecea sa și a opta parte disputată lăcomiei spre a cheltui și a risipi a rudei din oraș, fără legătură cu acel petic pe care și materialmente l'ar fi distrus, de ar fi putut, spre a-și astâmpăra grija că nu va ajunge prea curând să cheltuiască valoarea-i depreciată ce îi se cuvine.

Dar iată neamul trudit al lui Abel, după atâta silnicie, totuși credincios culturai agricole, crezându-se stăpân pe cea ce i-a putut rămâne salvat din ghiarile șicane.

Cât timp se va menține? Grație nechibzuitului nostru Cod, vrăjmaș al orî cărei stabilități, opera de distrugere reîncepe ca pânza nesfârșită a Penelopei, după orî ce nou deces. Procesul e lăsat moștenire ca și pământul, ca și agonisitul, ca și tradițiile. Fie care moarte, nu aduce numai mahnirea morții, ci și urgia vrajbei. Cu principiul egalizării și al partagiului forțat, se deschide largă din nou calea ticăloasă a judecăților: opera din nou e a se reîncepe, totul e din nou pus în discuțiune.

Eată cum o legiuire, nepotrivită trebuințelor economice ale unui popor, poate fi ea însăși un izvor de învrăjbire și de sărăcire!

S'a zis și s'a repetat în destul ca să nu o mai repetăm și noi, că țărănimea ar fi leneșă.

Mulți ar dori ca țărănul nostru, pe timp de iarnă când activitatea lui e redusă la foarte puțin, să se aplice la creșterea vitelor și la industria casnică.

Nu avem să ne ocupăm nici de aceste deziderate, nici de modul realizării lor, orî cât de interesante ar fi.

Dacă voim să se formeze o clasă muncitoare spre ridicarea industriei noastre în fașe, trebuie să dorim de la început două lucruri.

Maî întâi, recrutarea acestei clase din aceia a cultivatorilor cari n'au pământ suficient sau nu vor să maî fie agricultori, fiind imposibil să se formeze o clasă care să nu fie nici proprietari ocupați intensiv și continuu de plugărie, nici muncitori industriali propriu ziși.

În al doilea rând să dorim ca în această clasă industrială, ca și în aceia a agricultorilor, să încolțească nădejdea în viitor și în ameliorarea traiului lor, care face în rasele viguroase ca muncitorul să nu se mulțumească a-și scoate cu trudă pâinea de toate zilele, ci și a dori un prisos de cheltuit sau de economisit, pentru satisfacerea trebuințelor sale crescânde.

În această urcare progresivă a nevoilor și a îmboldirei spre maî bine, invențiunile au fost un principal stimulent al propășirii după cum s'a dovedit maî sus.

Prin invențiune, în sensul economic al cuvântu-

lui, căci în drept acest cuvânt are un coprins maî strâmt, înțelegem întregul complex al muncii inventive, care să leagă astfel cu toată activitatea omenească de la agricultură până la industrie, de la cea maî complicată sforțare, până la cea maî simplă. În acest înțeles întins, la toate categoriile de meșesuguri, nu găsim o mișcare profesională a brațelor sau mâinilor, care să nu fie și ea învățământul, invențiunea unui premergător care a aplicat-o maî întâi.

În această privință Ch. Gide combate părerea lui Tarde, care nu consideră invențiunea ca o simplă varietate a muncii.

După acest din urmă scriitor, invențiunea e maî mult de cât o speță a muncii, și anume cauza primordială a orî cărei bogății, pe când avuția nu este de cât obiectul. Gide crede că dacă s'ar adopta acest mod de a vedea, ar trebui să conchidem că nu există de cât un singur agent adevărat de producțiune, invențiunea, iar cei-l'alți trei factori pe cari economiștii îi socotesc ca adevărați agenți ai producțiunei anume munca în genere, capitalul și natura, nu ar fi de cât trei factori subordonați invențiunei.

Gide găsește că e maî mult subtilă de cât veridică părerea lui Tarde, care face din invențiune, adică din munca intelectuală o entitate cu totul deosebită de munca ordinară protestând contra confuziunei ce în genere se face între invențiune (intuițiune, plăcere) și munca cea ordinară, compusă din sforțare, silință ¹¹⁾.

Mărturisim că între aceste două păreri, aceia a lui Tarde ne seduce maî mult, căci dacă precum obiectează Gide, însăși geniul nu este de cât rezultatul unei lungi sforțări, ni se pare neîndoios însă, că rezultanta acelor sforțări, e un ce deosebit cu totul de lunga și anevoioasa pregătire care i-a premers, sau de munca ce urmează pentru realizarea ideei.

Neapărat că între munca intelectuală și cea manuală există un legământ strâns, inextricabil, când cea dintâi e aplicată la perfecționarea celei de a doua, dar aceasta nu însemnează că și una și alta ar fi același lucru.

Din acest punct de vedere, și cu aceste lămuriri, ne apropiăm de părerea lui Tarde, iar obiecțiunea lui Gide nu ni se pare tocmai întemeiată.

(Va urma)

GR. V. MANIU

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența de la 15 Iulie 1907

Președenția D-lui CH. PHEREKYDE, Prim-Președinte

Societ. Cred. Func. Urban București cu Filip Vestfried ș. a.

Comunicarea hotărârilor. — Comunicarea unei hotărâri investită cu formula executorie. — Dacă această comunicare este ca și comunicarea cerută de art. 137 din procedura civilă.

Recurs făcut peste termenul de trei luni prevăzut de art. 44 din legea Curții de casație. — Tardivitate. — (Art. 74 și 137 pr. civ. și 44 din legea Curții de casație).

Comunicarea hotărârei investită cu formula

¹¹⁾ Tarde, Logique sociale apud Ch. Gide, op. cit., pag. 110 nota. 2.

executorie împreună cu somațiunea de plată este ca și comunicația cerută de art. 137 din Pr. civ. făcând de agentul judecătoresc, după cererea părții câștigătoare, și prin urmare, de natură a încunoștiința pe partea condamnată, că adversarul său înțelege a uza de dreptul ce-i dă hotărârea comunicată, adică constituie o somațiune pentru parte de a executa hotărârea, sau de a o ataca pe căile legale, iar formula executorie pusă pe aceea hotărâre, nu împiedică ca comunicarea să producă acest efect, ci din contră constituie o somațiune și mai energică de cât simple comunicări.

Prin urmare este tardiv recursul făcut peste termenul de trei luni de la comunicarea unei decizii prevăzut de art. 44 din legea Curței de casație, în vigoare la data facerii acelui recurs.

Decisia 231/907.--Respins ca tardiv recursul făcut de Societ. Creditului funciar Urban din București, contra deciziei Curței de apel din București S. II No. 300/904, dată în proces cu Filip Vestfried ș. a.

Curtea,

Ascultând pe d-l adv. Max Gaster asupra incidentului de tardivitate a recursului.

Pe d-l adv. N. Alexandrescu în combateri.

Deliberând,

Asupra incidentului ridicat de intimatul Filip Vestfried, prin care tinde la respingerea recursului ca făcut peste termen;

Considerând că din certificatul corpului portăreilor tribunalului Ilfov cu No. 287 din 8 Ianuarie 1907, se constată că, copie după deciziunea atacată cu recurs, investită cu formula executorie împreună cu somațiunea de plată, s'a comunicat Creditului Funciar Urban din București, conform art. 74 și 137 pr. civ. în ziua de 3 Ianuarie 1905 iar recursul s'a primit la grefa acestei Curți, în ziua de 13 Aprilie 1905, adică peste termenul de 3 luni prevăzut de art. 44 din legea Curței de casație, în vigoare la data facerii acestui recurs;

Având în vedere că de și altă comunicare a deciziei atacată, afară de aceia a acestei decizii investită cu formula executorie, n'a mai avut loc, aceasta nu poate îndreptăți pe recurent, după cum susține, a se considera ca necomunicată deciziunea și prin urmare a se admite recursul ca făcut în termen. căci din contra, este dovadă puternică că recurentul de și deșteptat printr-o hotărâre condamnatoare în contra sa și investită cu titlu executoriu, nici după aceasta în termenul fatal de trei luni prevăzut de lege, n'a uzat de calea recursului;

Considerând că comunicarea hotărârei investită cu formula executorie este ca și comunicația cerută de art. 137 făcută de agentul judecătoresc și după cererea părții câștigătoare și prin urmare de natură a încunoștiința pe partea condamnată că adversarul său înțelege a uza de dreptul ce-i dă hotărârea comunicată, adică constituie o somațiune pentru parte de a executa hotărârea sau de a o ataca pe căile legale, că formula executorie pusă pe hotărâre nu împiedică ca comunicarea să producă acest efect și din contră constituie o somațiune și mai energică de cât simple comunicări;

Considerând că ast-fel fiind, recursul este făcut peste termen.

Pentru aceste motive, admite incidentul și respinge ca tardiv recursul făcut etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența de la 28 Mai 1907

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

Șandor Ianoș cu N. Basilescu

Termenul de 2 zile prevăzut de art. 84 l. j. p. — Aplicarea lui numai la prima înfățișare.

Termenul de 2 zile desfipt de art. 84 din legea Judecătorilor de Pace, pentru citarea părâtului, trebuie a fi observat numai pentru primul termen de înfățișare, iar nu și pentru termenele ulterioare, când se poate scurta termenul fără a fi nevoie să se declare urgența.

Decisia No. 127/907.—Casată. în urma recursului făcut de Șandor Ianoș, sentinței trib. Ilfov s. I. No. 541/905, dată în proces cu N. Basilescu.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Mandy în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l avocat Vasiliu în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului II de casare:

«Greșită interpretare a art. 84 legea judecătorilor de pace. Într'adevăr, pe de o parte Trib. întinde prescripțiunea acestui articol, cum că procedurile trebuiesc îndeplinite cu două zile înainte la toate înfățișările, când în realitate ele nu se referă de cât la primele înfățișări; iar pe de alta interpretează greșit acest articol când calculează termenul pe zile libere».

Având în vedere sentința supusă recursului prin care se admite apelul făcut de N. Basilescu în contra unei cărți de judecată dată în materie de contestație la executare, pe motivul că termenul de judecată a fost pus în cunoștiință contestatorului numai cu 2 zile înainte, fără ca judecătorul să fi declarat urgența după cum cere art. 84 din legea judecătorilor de pace;

Considerând că dispozițiile acestui articol, fiind făcute în interesul apărării au a fi observate numai pentru primul termen de înfățișare a pricinii, iar nu și pentru termenele ulterioare, când se poate scurta termenul fără a fi nevoie a se declara urgența;

Că ast-fel fiind, numai cu violarea acestui articol Tribunalul a admis contestația părâtului de astăzi și a anulat urmărirea începută în contra sa, așa că motivul de casare este întemeiat;

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

Audiența de la 5 Iunie 1907

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

G. A. Manos, ca recurent

Tribunalele corecționale nu pot acorda daune în caz de achitare. — Art. 11 și 381 pr. pen.

Când Tribunalul corecțional pronunță achilarea, dânsul nu mai poate acorda despăgubiri civile, căci dispozițiunea excepțională prevăzută de art. 381 pr. pen. pentru Curtea cu Jurați, în această privință, nu se poate aplica prin interpretare și la Tribunalele corecționale.

Dec. No. 1141/907.—Casată, în urma recursului făcut de G. A. Manos, decizia Curței de apel din București s. III No. 150/907.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Dumitrescu, în desvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l avocat I. Tanoviceanu, pentru partea civilă, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului II de casare :

«Exces de putere și greșită interpretare a art. 8, 11 și 207 din Proc. pen. Greșită aplicare a art. 381 Pr. pen. Violarea art. 10 Pr. pen.»

Având în vedere că din decisiunea atacată cu recurs rezultă că Gheorghe A. Manos fiind urmărit pentru delictul de abus de încredere, Curtea deși a pronunțat achitarea lui, cu toate acestea l-a condamnat să plătească o sumă de bani ca despăgubiri către partea civilă;

Având în vedere că competența tribunalelor corecționale ca instanțe de represiune este ca să aplice pedepsele;

Că legea le-a făcut competente să statueze și asupra acțiunii civile, însă numai atunci când această acțiune este alăturată pe lângă cea publică, când adică despăgubirile civile sunt consecința pedepsei ce se pronunță contra inculpatului;

Că de aci urmează că în cazul când se pronunță achitarea, adică când acțiunea publică este stinsă, tribunalul corecțional nu mai are calitatea să se pronunțe asupra acțiunii civile, care din acest moment încetând de a mai fi accesorie, nu poate să fie rezolvată de cât de tribunalele civile;

Că este adevărat că art. 11 al. ult. Proc. pen. prescrie că hotărârea achitătoare închide părții civile orî ce drum de judecată înaintea tribunalelor civile, dar aceasta se înțelege numai atunci când baza acțiunii sale ar fi tot delictul penal, care dispărând prin efectul achitărei cu drept cuvânt existența lui nu mai poate să fie din nou pusă în discuțiune;

Că însă dacă faptul nu constituie un delict prevăzut de codul penal și rămâne un fapt pur civil, nimic nu se opune ca partea civilă să se adreseze tribunalelor civile și să ceară daune decurgând din acel fapt;

Având în vedere că la această regulă de competență bazată pe principiul diviziunii jurisdicțiunilor, după care instanțele corecționale odată ce pronunță achitarea nu mai pot să aprecieze despăgubirile civile este o singură excepțiune pentru Curtea cu jurați, care conform art. 381 Pr. pen., rămâne competente să statueze asupra daunelor interese cerute de partea civilă după achitare, adică după ce Curtea nu mai este investită cu acțiunea publică;

Că în acest cas acțiunea de despăgubiri deși nu mai are de basă o infracțiune penală, ci numai o culpă care ar fi în căderea tribunalelor civile, legiuitorul însă pentru a evita un nou proces, a făcut o derogatiune la regulile de competență și în acest cas excepțional, a voit ca judecătoria criminală să se pronunțe asupra intereselor pur civile care nu mai au nici o legătură cu cele penale;

Având în vedere însă că această dispozițiune fiind excepțională, ea nu se poate aplica de cât la cazul pre-

văzut de lege și nu se poate întinde orî carî ar fi considerațiunile de utilitate, la tribunalele corecționale și polițienestî, fără a se călca regulile de competență;

Având în vedere că în speță curtea de apel achitând pe Gh. Manos și în același timp condamnându-l la despăgubiri civile, a interpretat greșit art. 207 Pr. pen., și prin urmare motivul de casare este întemeiat;

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

JUDECATORIA OCOLULUI T.-MAGURELE

Audiența de la 14 Iulie 1907

Cleopatra Gheranin cu A. Stănuțescu și alții

Carte de judecată civilă No. 1325

Inchiriere de imobil. — Dreptul chirieșului la folosință. — Admisibilitatea rezilierii numai în cazul unei imposibilități de folosință — Impedecarea parțială a folosinței. — Indemnizare proporțională. — (Art. 1352 și 1420 C. c.).

În materie de locațiune, trebuie aplicată regula stabilită de art. 1352 C. c. de la vânzare, pentru identitate de rațiuni, de oare ce echitatea cere ca locatarul să se poată folosi de lucrul închiriat; așa că, dacă folosința devine imposibilă chirieșul are dreptul la reziliere; însă când folosința este afectată în parte numai, asupra unei porțiuni din lucrul închiriat, atunci locatarul are dreptul numai la o indemnizare de preț pentru reparații.

Judecata,

Asupra acțiunii intentată de d-na Cleopatra Gheranin, prin petiția reg. la No. 7262/907, contra d-lor Anghel Stănuțescu și Gh. Stănculescu, pentru resilierea contractului de sub-inchiriere, intervenit între aceștia ca sub-inchirietori și d-na Cleopatra Gheranin ca chirieș;

Având în vedere că reclamanta cere resilierea contractului de închiriere pentru motivul că nu i-a dat casa în stare de locuit, fiind insalubră;

Având în vedere că judecata a ordonat o expertisă care, efectuându-se, a stabilit că într-o cameră din mijloc și în antréu se vede, în mai multe locuri, urme care denotă că pică în aceste încăperi; ferestrele de la salon sunt degradate și nu se pot închide bine; tavanul de la bucătărie este cu totul dărâmat și parte din zidul despărțitor desfăcut și că fereastra podului nu se închide, căci n'are cercevele, ceea ce face ca apa ploilor să intre în pod și d'aci în camere;

Expertisa conchide că locuința mai departe în acest apartament ar aduce daune mobilierului;

Considerând că locatarul este dator prin însă-și natura contractului, între altele, de a menține lucrul închiriat în stare de a putea servi la întrebuințarea care a determinat locațiunea, de a face toate reparațiunile mari ce provin din timp și de a garanta pentru vițiile lucrului închiriat, chiar dacă nu au fost cunoscute locatarului la timpul locațiunii (1420 și urm. c. civil);

Considerând că neexecutarea unora din aceste obligațiuni atrage după sine dreptul locatarului de a cere sau resilierea contractului sau o scădere din preț, sau să oblige pe locator de a-și îndeplini obligațiunea;

Având în vedere că, în speță, reclamanta a cerut re-

silierea contractului și că, în fapt, se constată că o cameră din cele cinci și un antreu sunt afectate de vițiuni, că tavanul se umple de apă când plouă, mai cu seamă din cauza unei ferestre de la pod care nu se închide bine și că tencuiala tavanului de la bucătărie ar fi dărîmată;

Considerând că în materie de locațiune trebuie aplicată regula stabilită de art. 1352, de la vânzare, pentru aceiași rațiune de materii, echitatea cere ca locatarul să se poată folosi de lucrul închiriat așa în cât, când folosința devine imposibilă să aibă dreptul de resiliere, însă, când folosința este afectată în parte, numai asupra unei porțiuni din lucrul închiriat, să aibă dreptul la o indemnizare. — Ast-fel că, judecătorul va pronunța resilierea când lucrul închiriat devine impropriu ori căreia folosinței și reparațiunea este considerabilă; iar când vițiul este localizat și se poate ușor îndrepta printr-o reparație, nu va admite o astfel de cerere, rămânând locatarului său dreptul la o indemnizare de preț, sau dreptul de a se constitui în *negotiorum gestor* și a face singur acele reparațiuni, înlăturând ast-fel vițiul (*Duvergier*, No. 339; *Troplong*, No. 195 și urm.; *Laurent*, tom. 25, No. 109 și 120; *Aubry et Rau*, tom. 4 pagina 477);

Având în vedere că vițiile constatate de expertisă se pot ușor repara, fie lipind acoperișul, fie mai cu seamă făcând a se închide fereastra podului pe unde, după arătarea expertisei, intră apa ce umple tavanul; iar în ceia ce privește tavanul bucătăriei se poate ușor tencui; cât privește vițiul ferestrelor și ușilor de la salon se poate ușor înlătura, căci expertisa nu conchide că nu se mai poate repara;

În ceea ce privește concluziunea expertisei, că întreg apartamentul de cinci camere nu mai poate fi locuit, din cauză că tavanul uneia din ele se umple de apă când plouă, nu poate fi ținută în seamă, căci este basată pe o constatare ne concludentă și anume: pe aceea că toate vițiile constatate aduce daune mobilierului;

Având în vedere că, ast-fel fiind, resilierea nu se poate pronunța, rămânând reclamantei, pentru a-și atinge drepturile sale, una din alternativele expuse în considerantele notate de noi mai sus, sau alta pe care o va crede de cuviință;

În ceia ce privește cererea de chemare în garanție, îndreptată de locatorul original contra proprietarului, urmează a se respinge ca fără interes în cazul când s'ar respinge și cererea principală.

Pentru aceste considerațiuni, respinge, etc.

Judecător (s) Ant. Rădulescu.

JUDECATORIA OCOLULUI II CARACAL

Audiența de la 2 August 1907

G. N. Lefuche cu Truță Ciocănescu și alții

Carte de judecată comercială No. 921

Cambie. — Gir în alb. — Dreptul posesorului cambiei de a umplea girul. — Admisibilitatea acțiunii cambiale e subordonată condițiunei umplerii girului. — Art. 279 c. com.

După art. 279 c. comercial, posesorul cambiei având putința de a umplea girul dat în alb, aceasta constituie un drept pentru posesorul cam-

biei, care poate în tot timpul până la ziua judecătorei să umple girul și aceasta chiar dacă girantul ar fi căzut în stare de faliment sau va fi încetat din viață.

Posesorul cambiei însă nu poate obține condamnarea debitorului înaintea judecătorei, de cât în baza unui gir plin, iar nu a unui gir rămas în alb.

Judecata,

Având în vedere acțiunea făcută de G. N. Lefache, din Caracal, cu petiția înregistrată la No. 5381/1907, semnată prin procuratorul său d-l avocat C. Pavlidi, autorizat la aceasta cu procură; acțiune care are de obiect de a se obliga Truță Ciocănescu și Pavel Voiculescu, ambii din Dioști, primul în calitate de debitor principal și secundul în calitate de girant la plata sumei de lei șase sute; — datorată cu cambia ce poartă data emiterii la 4 Ianuarie 1907 și aceea a scadenței la 10 Ianuarie 1907;

Având în vedere că numitul reclamant, prin procuratorul său d-l avocat D. Pavlidi, își atribue proprietatea cambiei și explică posesiunea ei prin girul în alb aflat pe dânsa, gir ce consistă în semnarea numelui Gh. Goneos gir pe care a refuzat în instanță a-l umplea cu numele său pe motiv că legea comercială nu-l obligă la aceasta din moment ce recunoaște existența girului;

Având în vedere că față cu mijlocul de dovadă învocat și felul de susținere al reclamantului, cesiunea de drept ce ia naștere este următoarea: posesorul cambiei ce se pretinde a fi proprietarul ei pe temeiul girului în alb, este obligat ca, în ziua judecătorei acțiunii cambiale să umple girul în ordinul său, decî să facă dovadă acțiunei cu un gir plin;

Având în vedere dispozițiunile art. 279 cod. comercial;

Considerând că legiuitorul prin acest text de lege și anume: în aliniatul 2 și 3 recunoscând existența girului în alb și al puținței posesorului de a umplea girul, a căutat prin aceasta a înlocui teoria și jurisprudența ce se creia sub vechea legiuire comercială din 1864, teorie și jurisprudență determinată de exigențele vieții reale și care în contra dispozițiunilor articolelor 132 și 133, care declarând nul și fără efect girul alb, îl recunoștea în mod indirect, motivând posibilitatea existenței lui pe temeiul mandatului tacit dat de girant girantului de a umplea cu numele său girul alb;

Considerând, că astăzi sub noul text de lege, posesorul cambiei având puțința de la lege de a umplea girul, aceasta constituie pentru dânsul un drept, de unde și consecința că posesorul poate în tot timpul, până în ziua judecătorei și chiar în defața judecătorului să umple girul, și aceasta chiar dacă girantul ar fi căzut în stare de faliment, sau va fi încetat din viață; fapt ce nu se putea împlini sub legiuirea veche într-o dată cu falimentul său moartea girantului, mandatul presupus, dat de acesta, devenea revocat și decî înceta și dreptul pentru posesor de a complecta girul;

Considerând, că legiuitorul decretând în aliniatul 2 al art. 279 ca ceva permis și facultativ girarea în alb

a cambiei a avut în vedere interesul comerțului și întinderea operațiunilor cambiare, dând posibilitatea prin mijlocul girului în alb, de a se pune în circulațiune un mai mare număr de cambii, pe cari altmintreli bancherii ce le-ar poseda, ar fi nevoiți să le țină încă multă vreme în portofoliul lor, lipsindu-le timpul material pentru a putea scri un gir întreg pe dosul lor; creind ast-fel din cambie; numai în servirea acestui scop și numai față de părți o specie de titlu la purtător;

Iar în aliniatul al treilea decretând complectarea girului în tot timpul până și în defața judecătorului a avut în vedere regula comună înscrisă în articolul 277 și 279, aliniatul întâiu, că proprietatea cambiei, cu toate garanțiile și drepturile ce decurg dintr'ênsa se transmite prin gir plin, regulă care a înțeles a o face aplicabilă și în dovedirea acțiuneii cambiale, pornită de un posesor ce-și atribuie proprietatea girului alb, și care nu se poate admite (în alb) că a fost modificată prin crearea girului alb, ci din contră menținută tocmai de existența acestui gir de oare ce acest gir transformând cambia într'o specie de titlu la purtător, deci scoțând-o din raporturile juridice, proprii contractului cambiar, nu poate fi readusă cambia și posesiunea ei în dreptul cambiar de cât prin umplerea girului alb;

Considerând, că a nu admite că dispozițiunile aliniatului trei al articolului 279 c. comercial au fost înscrise tocmai pentru a menține și a face aplicabilă această regulă și față cu girul alb, este a atribui legiuitorului că în cele două aliniate 2 și 3 s'a repetat spunând acelaș lucru, adică că recunoaște girul alb; pe când din contra, în fie-care aliniat trebuie atribuit legiuitorului că a înscris o dispozițiune nouă aliniatului ce-l precedă, fie creind-o pentru prima dată, sau readucând o regulă deja stabilită și care fusese îndepărtată prin crearea unei excepțiuni;

Iar mai presus de toate, că obligând instanțele judecătorești de a pronunța hotărâri cambiale pe temeiul unor cambii girate în alb, că a înțeles că cambia are a fi privită ca titlu la purtător nu numai de părți, dar și de către instanțele judecătorești și deci că a înțeles a ridica la regulă de drept că cambia poate fi și un titlu la purtător, iar nu numai un titlu plătabil în ordinul unei anumite persoane;

Considerând, dar, că regula de drept este aceea că în fața judecăței acțiunea cambială posesorul nu o poate dovedi de cât printr'un gir plin, adică că cambia este un titlu plătabil în ordinul unei anumite persoane, deci că în fața instanțelor judecătorești cambia trebuie să aibă caracterul unui titlu plătabil la ordinul unei anumite persoane, iar nu a unui titlu la purtător; urmează a se decide că dreptul posesorului de a umplea girul ea caracterul unei obligațiuni, obligațiune care, pe lângă considerațiunile arătate mai sus, se impune și de cerința de a se închide pentru tot d'auna circulațiunea cambiei din momentul pronunțării hotărârei pe temeiul ei, fapt care nu se poate îndeplini de cât individualizându-se cambia prin umplerea girului, ridicându-se ast-fel posesorului de rea credință puțința ca în urma obținerei hotărârei să treacă unui al treilea cambia, care umplând girul cu numele său să facă ca cambia să nu mai fie recunoscută că este una și

aceiaș cu aceea prezentată odată judecăței și deci să poată obține și acest al treilea o a doua hotărâre pe baza uneia și același cambii;

Considerând, că ast-fel fiind și întru cât în speță reclamantul refuză de a umplea girul alb cu numele său deci de a face dovadă în acțiunea cambială cu un gir plin, urmează a se decide că acțiunea sa este bazată pe un titlu la purtător ce nu poate obliga judecata la pronunțarea unei cărți de judecată cambială pe baza lui, și deci că urmează a-i fi respinsă acțiunea ca ne fondată;

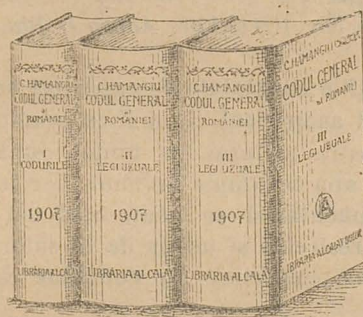
Pentru aceste motive, respinge, etc.

Jude delegat (s) G. Hagi-Chirea.

BIBLIOGRAFII

A apărut:

EDIȚIUNEA II (3 volume 7200 pagini)

CODUL GENERAL AL ROMANIEI

Codurile, legile și regulamentele din 1856-1907
DE

C. HAMANGIU

Procuror la Curtea de Apel din Iași

Această nouă edițiune în 3 mari volume legate în piele, flexibil, este cea mai complectă colecțiune de Coduri, legi și regulamente, coprinzând toate modificările și toate legile și regulamentele noi până în Iunie 1907, precum și vechile Coduri Ipsilante, A. Donici, Caragea, Calimach și Regulamentele Organice. Este absolut necesară fie-cărui cetățean, magistrat, avocat și tututor autorităților.

Prețul 40 lei. Comandele se fac la administrația ziarului *Curierul Judiciar*, București.

A apărut, în editura *Curierului Judiciar*, **Ideia Socialistă și Karl Marx**, studiu critic de Anibal Teodorescu, doctor în drept din Paris, avocat, (352 pag. format mare).

Prețul 6 lei.

A apărut: Vol. II, ed. II, **Codecele de ședință al Judecătorului de pace**, adnotat și comentat, de d-l **Corneliu Botez**, președinte, s. II, Tribunalul Covurlui. De vinzare la ziarul *Curierul Judiciar*, București **Prețul lei 7.**—Vol. I lei 5.50.